

slovenských slovakistov a slavistov, a tak získavať aj potrebné informácie a poznatky o vývine modernej slovenskej jazykovedy. Spolu so staršími bibliografickými publikáciami z tejto série a inými významnými jazykovednými dielami bude aj tátó zakrátko umiestnená na internetovej stránke Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra Slovenskej akadémie vied.

Milan M a j t á n (Bratislava)

VLASTNÉ MENO VO SVETLE TEORETICKEJ ONOMASTIKY

V rozpäti niekoľkých mesiacov vyšli hned' dve vydania rozsiahlej monografickej štúdie zakladateľa modernej slovenskej onomastiky prof. PhDr. Vincenta Blanára, DrSc.¹⁾ Matičné vydanie aj s paralelným anglickým prekladom a s doslovom prof. J. Kačalu.

Monografia tvorí súhrn a isté zavŕšenie posledných teoretických výkladov autora o podstate a o metodológii modernej náuky o výskume vlastných mien. Prof. V. Blanár tejto vednej disciplíne zasvätil celý svoj život, venuje sa jej už viac ako šesť desaťročí.

V monografii sa V. Blanár venuje vymedzeniu problematiky výskumu vlastných mien so zreteľom na vývin filozofického a lingvistickejho myslenia, osvetľuje základné pojmy a atribúty svojej vedecko-výskumnej práce v oblasti teoretickej onomastiky, predovšetkým lingvistickej a onomastický status vlastného mena, obsahovú a jazykovú stránku onymického znaku, funkčný a systémový pohľad na vlastné mená, modelovanie onymie a využitie jazykových prostriedkov v jednotlivých sústavách vlastných mien. Vyrovňáva sa aj s najnovšími európskymi pohľadmi na výskumné ciele a metódy onomastických výskumov.

Osobitná pozornosť sa v monografii venuje jazykovej a gramatickej stránke onymie, špecifickému využitiu grammatických kategórií v jednotlivých triedach vlastných mien. Primerane sa osvetľujú aj onymické príznaky pragmaticko-komunikačnej povahy, výrazne a odlišne sa prejavujúce v rozličných triedach proprií, ako sú ustálenosť, príbuzenský vzťah, dedičnosť, obligatornosť, expresivnosť a i., ako

¹⁾ V. Blanár, *Vlastné meno vo svetle teoretickej onomastiky*. Bratislava 2008; V. Blanár, *Vlastné meno vo svetle teoretickej onomastiky. Proper Names in the Light of Theoretical Onomastics*, Martin 2009

aj špecifické využitie jazykových prostriedkov v jednotlivých triedach vlastných mien so zreteľom na lexikálny výber a slovotvornú či morfematickú stavbu vlastného mena. Upozorňuje sa aj na rozličné typy a možnosti lexikografického spracúvania onymie.

Modelovanie v oblasti vlastných mien má v slovenskej onomastike už dlhšiu a rozvinutú tradíciu. Teóriu modelovania vlastných mien vypracoval práve V. Blanár. Ako jedna z výskumných metód modelovanie účinne pomáha pri explanačných osvetľovaniach a chápaní onymických javov a procesov.

Napriek tomu, že monografia rieši a vysvetluje výsostne teoretické východiská a postoje, autor formuluje svoje myšlienky tak, aby boli zrozumiteľné aj vedecky menej zdatnému čitateľovi a aby mohli poslúžiť aj bádateľskej praxi. Predstavuje ňou odbornej a kultúrnej verejnosti teoretické základy slovenskej onomastickej školy.

Vydanie je významným prínosom pre slovenskú onomastiku a paralelná anglická verzia textu vo vydaní Matice slovenskej môže výraznejšie prispieť k poznávaniu výsledkov slovenskej onomastiky v zahraničí, najmä v európskom vedeckom spoločenstve.

Jana Matúšová (Praha)

WALTER WENZEL: OBERLAUSITZER ORTSNAMENBUCH. MIT EINEM EXKURS ZUR SIEDLUNGSGESCHICHTE UND 12 MEHRFARBIGEN KARTEN. Domowina-Verlag, Bautzen 2008, 244 s., 12 map.

W. Wenzel je jedním z předních představitelů lipské onomastické slavistiky a onomastické veřejnosti je znám zvláště ako erudovaný antroponomastik. Ve své publikaci Oberlausitzer Ortsnamenbuch však zúročil své zkušenosti s prací v oblasti toponomastiky¹⁾ a bezprostředně navázal na svou práci Niederlausitzer Ortsnamenbuch²⁾. Vyšel tak vstříc požadavkům nakladatelství Domowina a představil veřejnosti toponymii celé Lužice.

¹⁾ Výzkumu místních jmen se W. Wenzel věnoval již ve své disertační práci *Die Ortsnamen des Schweinitzer Landes, Deutsch-slawische Forschungen zur Namenkunde und Siedlungsgeschichte* 16, Berlin 1960.

²⁾ W. Wenzel, *Niederlausitzer Ortsnamenbuch, Mit einem Exkurs zur Siedlungsgeschichte und 8 mehrfarbigen Karten*, Bautzen 2006.